

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Reformerna väntas ge ökad betydelse för landskap och regioner
  - Europeiskt kunskapsbildande nätverk för lokal utveckling kongresser i Österbotten
  - Svenska Landsbygdsriksdagen 20 år – fullspäckat program med hela Sveriges landsbygd i fokus
  - Kusten är mer än bara strandlinje
  - Perus Årets by i svenska Österbotten – byaföreningen är elproducent och har eget café
  - Föreningskonsulten Börjeson inspirerar och vägleder föreningar på seminarium i Vasa
-

REFORMER VÄNTAS GE ÖKAD BETYDELSE FÖR LANDSKAP OCH REGIONER

”Vi behöver områden som är tillräckligt stora för den strategiska utvecklingen och beslutsprocessen, men samtidigt tillräckligt små för att skapa en gemensam identitet och bilda en funktionell helhet. Jag anser att det är önskvärt och sannolikt att både kommun- och servicestrukturreformen och reformen av statens region- och lokalförvaltning kommer att stärka betydelsen av landskapsnivån som går mot en europeisk regionmodell”, sade statssekreterare Timo Reina den 20 november på seminariet *Pää pystyssä kohti huomispäivää* i Karleby. Enligt Reina kommer allt flere tjänster att tillhandahållas på landskapsnivå, samtidigt som det också är klokt att försöka koncentrera aktörer med ansvar för uppgifter på landskapsnivå, för att förbättra den politiska styrningen, jämlikheten, resursbehovet och den mångsidiga kompetensen. Även förvaltningsindelningen av statens lokalförvaltning kommer i fortsättningen att huvudsakligen följa landskapsindelningen. Om regionerna sade Reina bl.a. så här: *”Regionernas slagkraft i den skärpta internationella konkurrensen måste öka också genom förvaltningsreformer. Hos oss har landskapsförbunden ansvaret för regionutvecklingen och deras legitimitet baserar sig på indirekt demokrati som kanaliseras nerifrån upp. I fortsättningen ska den demokratiska befogenheten stärkas i utvecklingsuppgifter enligt regeringsprogrammet och den valda utvecklingsriktningen.”* Statens regionförvaltning bör likaså koncentreras och förenklas. Det är även klart att regionindelningarna ses över i slutfasen av beredningen av regionförvaltningsreformerna. Det bästa landskapen nu kan göra enligt Reina, är att på eget initiativ och fördomsfritt bedöma vad som är en ändamålsenlig landskapsindelning på längre sikt, med tanke på att möta framtidens utmaningar, när landskapsnivåns betydelse ökar. Inrikesministeriets pressmeddelande från i tisdags (20.11) finns att läsas i sin helhet på deras hemsida under webbadressen <http://www.intermin.fi/intermin/bulletin.nsf/HeadlinesPublicSwe/014BBE1B75167774C22573990031FFB3>.

EUROPEISKT KUNSKAPSBILDANDE NÄTVERK FÖR LOKAL UTVECKLING KONGRESSER I ÖSTERBOTTEN

Det europeiska nätverket för lokala utvecklingsgrupper, *The European network of local development teams* (ENLDT), håller seminarium i Österbotten 22-24.11 med projektet Pro Leader/Studiefremjandet i Österbotten rf som värd. ENLDT består av grupper som arbetar med landsbygdens utveckling. Varje grupp utgörs av forskare, folkvalda representanter, praktiker och aktivister inom lokal utveckling. Det centrala är att insamla praktisk kunskap

om lokala utvecklingsprocesser i Europa, utgående från utvecklingen inom politiska och socio-ekonomiska sammanhang i EU och global ekonomisk förändring. Informationen leder till förbättrad praxis, bättre överförbarhet för strategi och praxis på nationsnivå och till mer effektiva policy-anvisningar. Huvudmetoden för att fullfölja dessa ambitioner, är *Cross-Cultural Analysis for Learning* (CCAL), ett verktyg som utvecklats och testats under planeringsmöten för ENLDT. CCAL är ett tillvägagångssätt, som utformats för att systematisera kulturella gränsöverskridande analyser av lokala utvecklingsinitiativ. Den är anpassad för praktiker, vilka är inbjudna att sätta i gång eller delta i processen. De här personerna har praktisk kunskap i lokal utveckling och de kan ge information i specifika projekt för analysering. Forskarna deltar i analyserna på två sätt. De är ansvariga för själva metoden och för att ge information om landsbygdsutveckling, teorier, metoder o.s.v., vilket behövs för praktikerna/CCAL-processen.

I morgon (23.11) håller ENLDT ett pressinfo på Vasa universitet kl. 9.45, sal B 209.

Deltagarna under seminariet är från Irland, Holland, Tyskland, Sverige och Finland.

SVENSKA LANDSBYGDSDAGEN 20 ÅR – FULLSPÄCKAT PROGRAM MED HELA SVERIGES LANDSBYGD I FOKUS

Klimatfrågorna sätts i fokus när den tionde svenska Landsbygdsriksdagen ordnas 7-9.3.2008 i Lycksele, Lappland. Dagarna blir späckade med debatter, föreläsningar och seminarier, när man firar 20 år (1989-2008) av landsbygdsutveckling. En kraftfull kampanj med namnet "Hela Sverige ska leva" var upprinnelsen till den första Landsbygdsriksdagen, som hölls i Umeå år 1989. Där tog man även ett första steg mot att ombilda kampanjkommittén till föreningen Hela Sverige ska leva. Sedan starten har antalet utvecklingsgrupper ökat från 1 000 till drygt 4 000. Landsbygdsriksdagarna har genomförts ungefär vartannat år på olika platser i Sverige, från Ystad i söder till Piteå i norr med ett tusental deltagare i genomsnitt. Intresset har inte minskat, utan landsbygdsbor vill fortfarande träffas, debattera och påverka politiken, vilket även politiker och tjänstemän vill. Landsbygdsriksdagarna lockar och sporrar. Modellen har sedan spridits till andra länder som Estland, Slovakien, Holland och Ungern. Man har inspirerat landsbygdsutvecklare utomlands, men också hämtat hem många värdefulla erfarenheter till sin egen rörelse. Nu utmanar man sig själva inom byarörelsen och andra att sätta miljö- och klimatfrågorna i fokus – framtidsfrågor där många måste vara med, för att åstadkomma nödvändiga förändringar. Programmet, som än så länge är preliminärt, innehåller ett specialprogram dagen innan starten (6.3) för internationella och långväga gäster med studiebesök till byagrupper. Inbjudan och program finns under webbadressen http://www.bygde.net/file.php/fs/993fN_qZi7m1nr9-4QH2kJrBvr-7oN8mKZrIYH-6DIVQCTOvxjIHSC9bT787I4hh.pdf?target_filename=inbjudanlow.pdf, medan anmälningsblankett (**OBS! anmälan innan 31.12.2007 hälften billigare**) finns på webbadress http://www.bygde.net/file.php/fs/GWZLSwCYRLkG7O6tGpLpJA67Ug_AGGcaq1M8lcU3N4xJGs2aHBpe2j_Kp--VEaWU.pdf?target_filename=Anm%E4lningsblankett.pdf.

Även vår **finlandssvenska Landsbygdsriksdag** jubilerar. Den hålls, liksom den svenska, för tionde gången nästa år, när man för första gången samlas på Åland. Eran med Landsbygdsriksdag inleddes i Vörå år 1990. Suomen Kylätoiminta ry – Byaverksamhet i Finland rf har å sin sida haft Nationella byadagar, som i år ersatts av **LOKAALI**.

KUSTEN ÄR MER ÄN BARA STRANDLINJE

Sedan år 2000 finns det inom EU en strategi för kustförvaltningen, som Finland för sin del färdigställde år 2006 under ledning av miljöministeriet. Men tyvärr är det så att dagens kustområden har fått stämpeln som krisområden. Belastningen från bosättningarna och industrin har tårt på resurserna, där hotbilderna är försämrade vattenkvalitet, utarmad mark, förvärrad erosion o.s.v. Dessutom har klimatförändringen och den globala uppvärmningen

blivit till nya globala riskbilder. Oberoende av hotbild är dock kustpolitiken en gemensam angelägenhet. De ca 500 invånarna på Bergö i Malax kommun och de nästa 55 000 invånarna, som bor i skärgårdsdelar i kommunerna i Finland, delar samma problematik som snart hälften av alla EU:s invånare, de som bor i ett interaktionsområde med kusten. De allra flesta är naturligtvis koncentrerade till urbana centra, där några av EU:s mest dynamiska metropoler är kustområdena – Rom, Barcelona, Marseille, Stockholm, Köpenhamn och Helsingfors. De mer perifera kustområdena har sin egen problematik. Rekreation och turism ökar trycket på resurserna och fiskerinäringens och andra traditionella näringars tillbakagång ställer regionerna inför stora utmaningar. Det finns även en skyldighet att stöda de perifera områdena, där man även skall möta kustområdenas utmaningar. Den nya kustpolitiken utgår ifrån helhetsgrepp, delaktighet och öppenhet.

Uppgifterna är från en längre artikel i tisdagens (20.11) upplaga av Vasabladet och härrör från Malax kommunsekreterares, Mats Brandts, inlägg om kustzoner på ett Skärgårdsseminarium på Bergö 17.11. Artikelskribent Brandts hela inlägg finns även att läsas på en av seminariearrangörernas, Svenska Österbottens Byar rf:s, hemsida under webbadressen <http://www.byar.fi/contentlibrary/SOB/aktuellt/bergo.pdf>. Bekanta er även med den andra arrangörens, Bergö Öråd rf:s, hemsida <http://bergo.web.mios.fi/>, samt föreningen Finlands öar rf – Suomen saaret ry:s webbsida <http://www.foss.fi/>.

PERUS ÅRETS BY I SVENSKA ÖSTERBOTTEN – BYAFÖRENINGEN ÄR ELPRODUCENT OCH HAR EGET CAFÉ

Perus i Kristinestad utsågs senaste vecka (16.11) till Årets by i svenska Österbotten 2007 i samband med Svenska Österbottens Byars höstmöte, vilket hölls i Pärus-Café. I motiveringen sägs bl.a. att ”Perus utgör ett lysande exempel på att en liten naturskön by kan mobilisera sig och göra det näst intill omöjliga, genom ett snabbt och kreativt handlande som ledde till en enorm vidareutveckling, med lokal hållbar utveckling i grunden. Med detta som vision och framtidstro för byn har man skapat en levande landsbygd, där nya arbetstillfällen har skapats och en god sammanhållning mellan människorna och språkbarriären...”. Sålunda drivs caféet av Perus byaförening, som har två heltids- och en deltidsanställd, samt talkojobbare från byn när det behövs. Man serverar lunch varje dag och ger åldringar matservice. Det är även bybornas talkoinsatser som gjort att Pärus-Fors gamla kraftverksområde fått en ny blomstringstid, t.ex. driften av vattenkraftverket, som byaföreningen köpte 2001, sköter man på talko. Kraftverket genererar en stabil inkomst åt byaföreningen, då det produceras ca 600 000 kilowattimmar miljövänlig el per år, som sedan säljs på den nordiska spotmarknaden Nordpool. Priset är nu uppe i 4,2 cent per kilowattimme. Byaföreningen äger också marthuset och före detta skolhuset, som hyrs ut för kursverksamhet. De gamla personalbostäderna på kraftverksområdet hyrs ut till turister. Efter alla utmanande projekt märker byaföreningen av en viss talkotrotthet i byn, där det bara finns 100 hushåll. Det som nu är aktuellt i Perus är grävandet av bredband till gårdarna, och så förstås en riktig byafest för att fira utmärkelsen. Perus är sjunde i ordningen att tilldelas titeln Årets by i svenska Österbotten. Tidigare har Kortjärvi i Kronoby (2001), Henriksdal i Kristinestad (2002), Sundom i Vasa (2003), Lappfjärd i Kristinestad (2004), Öja i Karleby (2005) och Molpe i Korsnäs (2006) utsetts till Årets by. Uppgifterna är från senaste lördags (17.11) upplaga av Syd-Österbotten och Vasabladet (<http://www.vasabladet.fi/story.aspx?storyID=11955>). Se även webbadressen <http://www.byar.fi/>.

FÖRENINGSKONSULTEN BÖRJESON INSPIRERAR OCH VÄGLEDER FÖRENINGAR PÅ SEMINARIUM I VASA

Föreningslivet behöver på många håll inspiration och vägledning för att utveckla nya idéer och ta sig an utmaningar. Som ett led i det här kommer den kände rikssvenske

föreningskonsulten Lena Börjeson från Metoda i Stockholm till Vasa för att tala vid ett inspirationsseminarium under temat *Liv i föreningen*. Seminariet arrangeras av Finalnds svenska hembygdsförbund och hålls 24.11 kl. 12.30-16 på Österbottens museum. Börjeson tar bl.a. upp teman som föreningslivet i dag, starka sidor som kan förbättras, olika teser kring kommunikation, ledarrollen i föreningslivet och hur man tar tillvara idéer i föreningslivet genom kreativa metoder. Program och anmälningssuppgifter (anmälan görs senast 22.11) finns på webbadressen http://www.hembygd.fi/start/kurserochsemi/liv_i_foreningen/.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net . Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi . Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
--